

Új egyetemi tanárok A Hivatalos Közlöny 1935. évi ápr. 15-i számában megjelent híradás szerint a Kormányzó úr ő főméltósága *dr. Pintér Jenőt*, Társaságunk elnökét, a M. T. Akadémia, a Kisfaludy- és Petőfi-Társaság r. tagját a magyar irodalomtörténetírás terén szerzett érdemei elismeréséül az egyetemi rendes tanári címmel tüntette ki. — A Hivatalos Közlöny 1935. évi későbbi tudósítása szerint a vallás- és közoktatásügyi miniszter *dr. Alszeghy Zsolt* állami középisk. r. tanárnak, a M. T. Akadémia I. tagjának, Társaságunk titkárának a *Magyar lírai költészet története* c. tárgykeréből a bpesti Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészeti karán, — és *dr. Vajthó László* áll. középisk. tanárnak, Társaságunk választmányi tagjának a debreceni Tisza István Tudományegyetem bölcsészeti karán „*A XIX. és XX. század magyar irodalma, különös tekintettel a verses műfajokra*” c. tárgykeréből egyetemi magántanárrá történt képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és őket e minőségükben megerősítette.

Irodalomtörténeti tárgyú előadások a budapesti Rádióban. 1935. ápr. 8. *Rákóczi*. Irta: Telekes Béla. Személyek: II. Rákóczi F., Mikes Kelemen stb. — Ápr. 10. *Benedek Elek*. Benedek Marcell előadása. — Ápr. 13. Kosztolányi Dezső: *Fanny hagyományai*. — Ápr. 14. *Prohászkaról*. Sík Sándor előadása. — Május 14. *Clement Mikes et ses lettres de Turquie*. Zolnai Béla elődása. — Május 15. Schöpflin Aladár: *Gárdonyi A bor c. darabjáról*. — Május 17. Babits Mihály: *Vörösmartyról*. — Június 25. *A karthauzi*. Hangjátékdrama három felvonásban, epilógussal. Br. Eötvös József regényéből írta: Szendrői Kovách Aladár. A zenei részeket szerezte és a kórust vezényli: Endre Béla. Rendező: Odry Árpád. Személyek: Gusztáv — Uray Tivadar; Júlia — Tőkés Anna; Armand — Timár József; Dufey — Perényi László; Henriette — Medgyaszay Vilma; Az öreg gróf — Odry Árpád; Werner — Toronyi Imre; Lafarel — Tarján György; Artúr — Apáthy Imre; Krupie — Timár József; Betti — Agai Irén. — Július 18. Schöpflin Aladár: *Arany László Délibábok hőse c. művéről*. — Július 19. Lavotta Rezső: *Drámairodalmunk és a zene*.

A „September végén“ keletkezéséhez. Sándor István ilycímű kisebb közleményében (Irodalomtörténet, 1935. 66. l.) Bajza József költeményeinek a September végén létrejöttében való szerepéről szólva, megállapítását — tudomása szerint — „eddig sehol sem nyilvántartott”-nak mondja. A cikkében foglaltak igazolására a szerző Bajza négy költeményéből, köztük az *Esthajnal* címűből is közöl párhuzamos idézeteket. E ponthoz kiegészítéül érdemes megemlíteni, hogy a párhuzammal szemléltetett egyezést jóval előbb *Szücsi József* is észrevette s éppen a Sándor Istvántól idézett szakokat is közölve a két vers rokonságára vonatkozó nézetét így fejezte ki: „Ez a rész mintha Petőfi September végén-jének alap gondolatát pendítené meg.” (L. Szücsi J.: Bajza József. Bp. 1914. 185. l.)

Elhúnytak.

ACZEL ENDRE, hírlapíró, szül. Ungvárt 1865-ben, meghalt Budapesten 1935 június 11-én. — Allandó munkatársa, majd szerkesztője volt a *Borszem Jankó* c. élcslapnak, amelynek Mucsá c. rovatát ő teremtette meg. 1894—97. főmunkatársa volt a *Főv. Lapoknak*, a XIX. éz. kilencvenes éveiben szerkesztette a *Honvéd* c. napilapot; 1896. fel. szerkesztője volt a *Rendőri Lapoknak*; 1901/2. szerkesztette a *Közélelmzés* c. szaklapot, 1901. Ney J. Jenővel a *P. Újságot*, s végül szerk.-tulajdonosa volt az *Uj Hírek* c. boulevard-lapnak. Írt Potifárné címen egy operett-librettót, amelyet 1890. fogadott el s adott ki megzenésítésre Major J. Gyulának a bpesti Népszínház s két humoros regényt, amelyek azonban könyvalakban nem jelentek meg. Álnevei: Alter, Alter ego; Mucsai; Szekant.

ANGHI ERNŐ (szentmiklósi), ny. Máv. felügyelő, szül. Kolozsvárt 1874 április 12-én, megh. Budapesten 1935 június 20-án. — 1891 óta írt verseket fővárosi és kolozsvári lapokba; a kolozsvári *Újság*-nak 1899/900. belmunkatársa is volt. — Munkája: *Prologus*. Bp., 1903. (A Tisza Kálmán-téri polg. leányisk. felavató ünnepélyére.)

ASZTALOS KÁLMÁN (zilahi és szikágyfőkeresztúri) dr. jur. ügyvéd, szül. Kolozsvárt 1878 július 15-én, megh. Nagyenyeden 1935 június 20-án. — Kolozsvári jogász korában (1898/902) tárcákat, riportokat és színi kritikákat írt az ottani Egyetemi Lapokba és az Ellenzékbe. 1903. Nagyenyeden főszerkesztője lett az *Erdélyi Hírlapnak*, 1906—18. pedig fel. szerkesztője volt az *Alsófehér* c. hetilapnak.

BAKONYI MIKSA, hírlapíró, szül. Dunaföldváron 1862 augusztus 23-án, meghalt Budapesten 1935 április 15-én. Eredetileg orvosnak készült, de a *Magyarország és a Nagyvilág* 1884. évfba írt tárcáinak sikere után a hírlapírói pályára lépett. 1885-ben a *M. Föld*, majd a *M. Újság* s.-szerkesztője, később a M. Nemzet s 1904-től haláláig *Az Újság* vezércikkírója és közgazdasági szerkesztője volt.

BALLA ALADÁR (ireghi), dr. jur. ügyvéd, szül. Újvidéken 1867 április 4-én, megh. Budapesten 1935 március 28. án, hajnali egy órakor. — Újvidék főügyésze, majd a koalíció alatt főispánja volt. 1917. megválasztották függetl. párti képviselőnek s 1918. okt. 31. belügyi államtitkár, majd zágrábi magyar követ lett, de 1919 elején lemondott. Az 1919. tanácsköztársaság idején belügyminiszterséget vállalt a szegedi ellenforradalmi kormányban. 1920/22. kiszagzdpárti programmal nemzetgyűlési képviselő volt. Cikkei a *Magyarországban* (1909—14).

BALLA JENŐ (bátsi). hírlapíró, szül. Budapesten 1877 június 17-én, megh. Szegeden 1935 június 18-án. Főleg vidéki lapokba dolgozott, legutóbb a *Szegedi Naplóba*, amelynek 1908 táján színi kritikusa is volt. E lapba írt humoros karcolatait Bill álnévvel jegyezte.

BÁNYASZ ENDRE, r. k. esperes-plébános, szül. Harakócon (Szepes vm.) 1870 november 4-én, megh. Szetén 1935 május 7-én. — Szentbeszédei a *Hitészónoklati Folyóiratban* (1904), cikkei az *Alkotmány*, *M. Allam*, *Magyarság* és szepesi lapok hasábjain.

BARD REZSŐ, a Pesti Izr. Hitközs. oktatásügyi előadója, szül. Pesten 1868 június 18-án, megh. Budapesten 1935 június 16-án (temetés napja). — 18 évig szerkesztette az *Izr. Tanügyi Értesítő*-t. Több tankönyvet írt.

DUDITS PÁL (horechoviczei), ny. árvaszéki ülnök, megh. Budapesten 1935 május 20-án 66 éves korában. — Főszerk. volt *A Vármegye* c. lapnak.

EBER LASZLÓ, dr. phil., volt egyet. m. tanár, a Műemlékek Orsz. Bizottságának ny. előadója, szül. Pesten 1871 május 28-án, megh. Budakeszin 1935 március 28/29. éjjelén. — Művészettörténeti tanulmányai főleg az *Archaeol. Értesítő*ben és a *Művészetben*. — Munkái: *A művészi ábrázolás az olasz és a németalföldi festészetben*. Bp., 1894. — *Donatello*. (Művészeti Ktár.) U. o., 1903. — *Művészettörténeti olvasókönyv*. U. o., 1909. — *Michelangelo élete*. Irta: Romain Rolland. Ford. (Mesterművek. 7.) U. o., (1920). — *Vörösek és fehérek*. Irta: Ulrico Arnaldo. Ford. (Politika és Társadalom. 4.) U. o., [1920]. — *Önéletírás*. Irta: Benvenuto Cellini. Ford. Szana Tamás. 2. kiad. Átdolg. (Mesterművek.) U. o., (1921). — *Előadások a művészetről*. Irta: John Ruskin. Ford. (Mesterművek. 14.) U. o., (1923). — *A homályos ügy*. Reg. Irta: Honoré de Balzac. Ford. U. o., (1923). — *Daniele de Cortis*. Irta: Antonio Fogazzaro. Ford. (Klasszikus Regénytár.) U. o., (1924). — *Tyl Eulenspiegel*. Reg. Irta: De Coster. Ford. Bálint Lajosossal. (Klasszikus Regénytár.) U. o., (1924). — *Vincent Van Gogh levelei*. Ford. U. o., 1924. — *Cézanne*. Irta: Klingsor. Ford. U. o., 1925. — *Gauguin*. Irta: Rey. Ford. U. o., 1925. — *Wagner drámája*. Irta: Burkhart. Ford. (A Kultúra Iskolája.) U. o., 1925. — *A mestermű*. Reg. Irta: Emile Zola. Ford. U. o., 1925. — *Yesilise*. Reg. Irta: Guido de Verona. Ford. U. o., (1926). — *A művészet története*. Irta Barát Bélával és F. Takács Zoltánnal. U. o., 1926., (2. kiad. 1934). — *Művészeti lezikon*. Szerk. U. o., 1926., (2. kiad. Gombosi Györggyel, 1935). — *Goriot apó*. Reg. Irta: H. de Balzac. Ford. P. o., 1929. — *A nyomorultak*. Reg. Irta: Victor Hugo. Ford. többekkel. U. o., 1929. — *Egy bűn története*. Irta: V. Hugo. Ford. U. o., 1929. — *Hölgyek öröme*. Reg. Irta: E. Zola. Ford. U. o., 1929. — *Nantas*. Irta: E. Zola. Ford. U. o., 1929. — *Aranyvarázs és más görög legendák*. Irta: Nataniel Hawthorn. Ford. U. o., (1932).

EGLER DÓZSA, bencés gimn. tanár, szül. Szakálházán 1880-ban, megh. Győrött 1935 április 16-án. — Munkája: *Ibsen drámaköltészete*. Győr, 1930.

FÉNYES LAJOS, dr. hírlapíró, megh. New Yorkban 1935 áprilisában 51 éves korában. 1910 táján vándorolt ki az Északamerikai Egyesült Államokba, ahol az Amerikai M. Népszava munkatársa volt.

FERENCZY PÁL (id.), a P. M. Keresk. Bank cégvezetője, megh. Budapesten 1935 májusában 59 éves korában. Szerkesztette a *Postás Szaknaptárt*.

FREY MELANIE (özv. Brandeis Ferencné, nemes), megh. Budapesten 1935 június 21-én 58 éves korában. — Költeményeket írt kül. lapokba. 1935-ben *Láncszem* *vagyok* c. versciklusával elnyerte a Petőfi Társ. I. díját.

FUTÓ JENŐ, dr. phil., ref. gimn. tanár, szül. Hódmezővásárhelyen 1886-ban, megh. u. o. 1935 márciusában. 1908—18. Pápán, azontúl szülővárosában működött. — Munkái: *Az idill eredete, fejlődése, elmélete és magyar irodalma*. Pápa, 1912. — *Herczeg Ferenc*. Bp., 1927.

GARAMI ERNŐ, műszerészsegéd, hírlapíró, szül. Budapesten 1876-ban, megh. u. o. 1935 május 28-án. Mesterségét Budapesten és Berlinben folytatta, majd 1898. hazatérvén, a *Népszava* c. szociáldemokrata újság fel. szerkesztője lett. 1918 okt. 31-én a Károlyi-kormány kereskedelemügyi minisztere lett s állását a Berinkey-kormányban is megtartotta. A proletárdiktatúra alatt Svájcban tartózkodott s csak a Peidl-kormány megalakulásakor tért vissza Magyarországra igazságügyminiszternek. Friedrich hatalomra jutásakor Bécsbe költözött, ahol Lovász Mártonnal megindította a *Jövő* c. napilapot, amelyet Magyarországról kitiltottak. A *Jövő* bukása után egy bécsi kereskedésben vállalt alkalmazást, majd Párizsban hírlapíróskodott, végül ismét visszatért Magyarországra s újból átvette a *Népszava* szerkesztését. 1906-ban megalapította a szociáldemokrata párt *Szocializmus* c. havilapját. Eredeti és fordított szocialista írásai mellett, mint irodalmi jellegűek említhetők: *A megváltás felé*. Színmű 3 felv. Bp., 1909. (Bemut. a Vígszínház.) — *Forrongó Magyarország*. Leipzig—Wien, 1922.

GERGELY SAMUEL, dr. phil. volt egyetemi m. tanár, szül. Lukafalván (Maros-Torda vm.) 1845 április 2-án, megh. Hosszúfalun 1935 márciusában. — 1876—86. a gr. Teleki-családnál nevelősködött, majd a család hosszúfalusi levéltárában dolgozott. Történelmi cikkei és adatközlései a Tört. Tárban (1882—) és az Erdélyi Múzeumban. Kiadta Alvinczi Péter okmánytárának III. kötetét (Bp., 1887) Petkó Bélával s egymaga Teleki Mihály levelezése I—V. kötetét (U. o., 1905/10).

GOMBOCZ ZOLTAN, dr. phil. egyet. ny. r. tanár, az Eötvös-Kollégium igazgatója, a M. Tud. Akadémia r. és ig. tagja s I. osztályának elnöke, szül. Sopronban 1877 június 18-án, megh. Budapesten 1935 május 1-én, a Pázmány-Egyetem bölcsészeti karának ülésén, amelyen mint dékán elnökölt. — Főiskolai tanulmányait Budapesten végezte, ahol 1900-ban sub auspiciis regis avatták doktorrá. Ezután Párisban, Lipsében és Helsinkiben képezte tovább magát. Hazatérve, az Eötvös-Kollégium tanára lett, majd a kolozsvári s végül a budapesti tud.-egyetem r. tanára volt. Nagyszabású irodalmi munkásságából az irodalomtörténetet érdeklő művei: *Lazarillo Tormes élete*. Spanyolból ford. (Olcsó Ktár, 1055/6.) Bp., 1898. — *A jelenkori nyelvészet alapelvei*. U. o., 1898. — *Nyelvtörténet és lélektan*. Wundt néplelektanának ismertetése. U. o., 1903. — *Honfoglalás előtti török jövevényszavaink*. (A Nyelvtud. Társ. Kiadványai. 7.) U. o., 1908. — *Képzettársítás és jelentésváltozás*. (A M. Filozófiai Társ. Kiadványai. 1911 : 1.) U. o., 1911. — *Magyar etymológiai szótár*. U. o., 1914-től (Melich Jánossal). — *Nyelvtörténeti módszertan*. (A M. Nyelvtud. Kézikönyve. I : 1.) U. o., 1922. — *A m. őshaza és a nemzeti hagyomány*. U. o., (1923). — *A m. tört. nyelvtan vázlata*. IV. Jelentés. (Tudom. Gyűjtemény. 16.) Pécs, 1926.

HORVÁTH KALMAN, ny. számvevőségi tanácsos., szül. Tiszavezsenyben 1884 április 2-án, megh. Budapesten 1935 március 28-án. — Nyugalomba vonulása után mint hírlapíró a *Nemz. Ujs.*, *Magyarság* és *Új Magyarság* cikkírója volt.

KADAR LEHEL (borosjenői), szerkesztő, szül. Temesvárt 1884 január 18-án, megh. Budapesten 1935 április 8-án. — 1903 óta irogatott novellákat kül. lapokba. 1909. lett hivatásos újságíró. Előbb a *P. Hírl.*,

majd a *B. Hirl.* s végül *Az Est* munkatársa volt. *Az Esttől* 1919 őszén vált meg s az *Uj Nemzedék* munkatársa, majd a *Nemz. Ujs.* fel. szerkesztője lett. 1934. a *Magyarság* kötelékébe lépett, de betegeskedése miatt élete utolsó éveiben már csak keveset dolgozhatott. — Munkái: *A három galamb.* Reg. Bp., 1918. — *A bagdadi vasút.* Reg. U. o., 1918. — *A máriás tallér.* Reg. U. o., 1920.

KENEDI GÉZA, dr. jur. ügyvéd, hírlapíró, a Kisfaludy Társ. r. tagja, szül. Padén (Torontál vm.) 1853 november 25-én, megh. Budapesten 1935 május 15-én déli fél 1-kor. Már pécsi jogász korában, 1876. Karay Lajossal megalapította a *Pannonia* c. társadalmi és szépirodalmi lapot. 1877. felköltözvén Budapestre, a *Közvélemény* c. mérsékelt ellenzéki lap belmunkatársa lett. 1881. belépett a *P. Hirl.* kötelékébe, amelynek 1903-ig fel. szerkesztője volt. Ekkor Tisza István új lapja, *Az Ujs.* főmunkatársa lett. 1910—18. a dárdai kerület országgyűlési képviselője volt nemz. munkapárti programmal. 1926-tól a *B. Hirl.* munkatársa volt. Álnevei: Geicha és Quintus. — Munkái: *A Quarnero, Fiume és Abbázia.* Bp., 1884. — *A Dunától a Quarneróig.* (Magyarorsz. Utirajzokban. V.) U. o., 1890. (Németül is megj.) — *Szénrajzok.* (Tárca-cikkek.) U. o., 1894. — *A világ vége.* Írta: Camille Flammarion. Ford. U. o., 1894. — *Problémák.* U. o., 1899. — *Gyarlóságok.* U. o., 1899. — *Három elbeszélés.* (M. Ktár 174.) U. o., (1899). — *Deák Ferenc emlékezete.* (M. Jogászegyl. Ertekezések. 228.) U. o., 1903. — *A m. sajtójog, úgy, amint életben van.* (Országgyűlési Ktár. I—II.) U. o., 1903. — *A m. szerzői jog.* (A M. Jogászegyl. Könyvkiadóvállalata. I. 2.) U. o., 1908. — *Kriminális történetek.* (M. Ktár. 556.) U. o., 1909. — *Védőbeszéd a Zsilinszky-fiúk pörében.* U. o., 1909. — *Az élet könyve.* U. o., 1910. — *Szociológiai nyomozások.* U. o., 1910. (2 köt.) — *Száz eset az életből.* U. o., 1911. *Anekdóták a m. közéletből.* U. o., 1912. — *A m. sajtójog.* <1914 :XIV. t.-c.> U. o., 1914. — *Írások és tanulmányok.* U. o., 1916. — *Natv emlékiratok.* (M. Ktár. 809.) U. o., 1916. — *A hodsá meséi.* U. o., 1924. — *Isteni színiátték.* Írta: Dante. Ford. U. o., 1925. (É két utóbbi Kenedy Géza néven.)

KOVACS DEZSÓ, ny. ref. kollégiumi igazgató, szül. Magyarlapolson (Szolnok-Doboka vm.) 1866 december 29-én, megh. Kolozsvárt 1935 június 17-én. — 1896-tól a kolozsvári ref. kollégiumnak* tanára, 1911—23. igazgatója volt. Novellái, színi kritikái és cikkei az erdélyi lapokban, továbbá a *Házánk*, *A Hét*, *Ország-Világ*, *Uj Idők* és *M. Szalon* hasábjain. 1899. szerkesztette a *Kolozsvári Lapok* c. szépirodalmi folyóiratot, majd Kiss Ernővel az *Erdélyi Lapokat*. — Munkái: *Trifolium.* Elbek. Kolozsvár, 1890. (Bede Jóbbal és Fekete Nagy Bélával.) — *A dráma és regény határai.* U. o., 1894. — *Apró komédiák.* Elbek. U. o., 1900. — *Apostolok és csarargók.* U. o., 1924. — *Ballag már a vén diák.* Elbek. Berlin, 1924.

KURY KLÁRA, operettszínésznő, szül. Pesten 1870 március 27-én, megh. Budapesten 1935 április 27-én. — 1893-tól több tárcát és visszaemlékezést írt a *B. Hirlapba*, *Egyetértésbe*, *M. Ujságba*, *Háztartásba* s más lapokba.

MARTON LAJOS, ny. ref. teológiai tanár, szül. Lovasberényben 1870-ben, megh. Budapesten 1935 június 19-én. — Főleg egzegetikával foglalkozott.

Említhető bibliafordításai: *Ruth könyve*. Bp., 1896. (Bevezetéssel és magyarázattal.)

MATTYASOVSKY KASSZIAN (KAZMÉR), bencés gimn. igazgató, szül. Esztergomban 1879-ben, meggyilkolták Budapesten 1935 május 22-én. — Fizikai és matematikai tankönyveken és pedagógiai értekezéseken kívül, útirajzokat és tárcacikkeket is írt az *Alkotmány, Esztergom és Vidéke, M. Kultúra* c. lapokba. Eredeti és fordított szentbeszédei: *Sz. Gellért* 1902/17), *Borromaeus* (1910/11), *Isten Igéje* (1903/04); megírta több matematikus-fizikus rendtársa életrajzát. Hitbuzgalmi munkái: *Vigilate et orate!* Pannonhalma, 1907. (3. kiad. Bp., 1913.) — *A lelki élet könyve*. Serdültebb ifjaknak. U. o., 1909. (Mindkettő Nagy Balázssal.) — *Ifjúsági lelki gyakorlatok*. U. o., 1909.

RÁCZ SOMA (parasznyai), ny. áll. gimn. tanár, szül. Losoncon 1861-ben, megh. Budapesten 1935 június 27-én. — Az 1880-as évek elején verseket és tárcákat írt a *Kép. Családi Lapokba* és az *Ország-Világba*. Latin tankönyveket is szerkesztett.

SCHÖNFELD JÓZSEF, dr. jur. ügyvéd, szül. Tiszapéterfalván 1884 december 4-én, megh. Budapesten 1935 június 17-én. — Többekkel megalapította a Makkabea cionista ifjúsági egyesületet. Kisebb megszakításokkal 25 éven át szerkesztette a *Zsidó Szemlét*. — Munkái: *Vissza a gettóba!* Bp., 1919. — *Harcban a zsidósáért*. U. o., 1928.

STRAUSZ ANTAL, r. k. kanonok, szül. Nagylengyelen (Zala vm.) 1872 április 2-án, megh. Veszprémben 1935 július 5-én. — Cikkei az *Alkotmányban* s más kat. lapokban. — Munkái: *A veszprémi Sz. László templom története*. Veszprém, 1902. — *Szent beszéd, melyet 1904 júl. 3-án mondott*. U. o., 1904. — *A veszprémi káptalan könyvtárának betűsoros szakértőmunkája*. U. o., 1904. — *A veszprémi nagyrépostok. 1630—1930*. U. o., 1930.

SZABÓ BÉLA (negyedi), ny. szföv. főszámvető, szül. 1879 augusztus 30-án, megh. Újpesten 1935 május 18-án. — Megalapította az *Újpesti Naplót*. — Munkája: *Borús napok*. Tárcák. Bp., 1906.

SZANTÓ SOMA, ny. főgimn. tanár, szül. Szeghalmon (Békés vm.) 1864 december 8-án, megh. Budapesten 1935 májusában. — 1898—1903. szerkesztette a *Munkács* c. hetilapot, amelybe verseket s főleg vezércikkeket írt.

SZAVAY GYULA, m. kir. kormányfőtanácsos, a Kisfaludy- és Petőfi-Társ. r. tagja, a budapesti keresk. és iparkamara ny. főtítkára, szül. Zentán 1861 augusztus 29-én, megh. Budapesten 1935 május 1-én. — A jogot Győrött elvégezvén, Győr város szolgálatába lépett s előbb közigazgatási gyakornok, majd rendőrfogalmazó, alkapitány, községbíró, aljegyző s tb. főjegyző volt. 1890-ben megválasztották az akkor alakult győri keresk. és iparkamara titkárává s e minőségben 1899 őszén részt vett a philadelphiai nemzetközi kereskedelmi kongresszuson. 1905-ben hasonló minőségben a debreceni keresk. és iparkamaraéhoz került. 1916-tól 1920-ig a Kamarák Orsz. Irodájának igazgatója volt. 1920-ban a budapesti keresk. és iparkamara főtítkára lett. 1894—1919. elnöke volt a Vidéki Hírlapírók Orsz. Szövetségének, 1920—25. főtítkára a Petőfi Társaságnak, amely 1924. költészetét nagydíjjal tüntette ki. —

Űságrói pályáját Győrött kezdette, ahol alapítószerkesztője volt a Garabonciás Diák c. élcslapnak s a Győri Hirlap c. napilapnak, majd főszerkesztője a Debreceni Magyarorságnak. — Költeményei, tárcái és közgazdasági cikkei: Győri Hirl. (—1915), A Hét (1891—94, 99, 902, 1904—05), Föv. Lapok (1892, 1897—98, 1902), Kép. Családi Lapok (1892, 1905—06), M. Génius (1892—93, 97, 1901—02), Nemzet (1892), P. Hirl. (1892, 908—10), Uj Idők (1895—99, 1904, 906, 1911—15), M. Lányok (1896, 910), Tanulók Lapja (1896—97), B. Hirl. (1898—99, 902, 913—15, 17, 19), Hazánk (1899—900, 903—05), M. Ipar (1899—900, 903, 905, 15, 17), M. Pénzügy (1899, 904), P. Napló (1899—911), B. Napló (1900—05), Magyarország (1900), Ország-Világ (1902), Az Ujság (1904—14, 17), Polit. Hetiszemle (1905—06), Debreceni Függetl. Ujság (1906—07, 10, 912—13), Debrecen (1907), A Polgár (1908), Vas. Ujs. (1908, 10), M. Hirl. (1909—10), Itoni Ipar (1910—12, 915—17), Debreceni Szemle (1912), Szegedi Napló (1915) stb. — Szépirodalmi és fontosabb egyéb munkái: *Költemények*. Győr, 1884. — *Győr*. Monográfia a város jelenkoráról, a tört. idők érintésével. U. o., 1885. (2 köt.) — *Költemények*. Bp., 1892. — *Bosporus*. Vigj. Győr, 1896. — *Újabb verses könyve*. U. o., 1897. — *A hírlapíró*. Prológ. U. o., 1897. — *Eleven újság*. Prológ. Szeged, 1897. (2. kiad. Győr, 1897) — *Március 15.* Ünnepi előjáték. Győr, 1898. — *Az első lépés*. Verses színj. 1 felv. U. o., 1897. (A bpesti M. Szính. megnyitására.) — *Amerikáról*. U. o., 1900. — *Túl a tengeren*. Tanulmányok, karcolatok Amerikáról. Bp., 1900. — *Dramolettek* I. A munka. II. Parnasszus pusztulása. (Egyetem Ktár. 106.) Győr, é. n. — *Jucikától a lobogóig*. Újabb versek. U. o., 1902. — *Ünnepi versek, apró színjátékok*. U. o., 1902. (Igy Szinnyei; Petriknél: Ünnepi verses játékok c.) — *Csokonai köszöntése és 12 más beszéd*. Debrecen, 1905. — *Vitézi énekek és más újabb versek*. U. o., 1905. — *A regéci kis harang*. Ünnepi színj. 2 képben. U. o., 1906. — *Szép Ilonka*. Daljáték 3 felv. Vörösmarty költeménye nyomán. Írta Vágó Gézával. U. o., 1906. (Szabados Béla, s nem mint Szinnyei állítja, Vágó Géza zenéjével. Bem. bpesti Kir. Szính. 1906 X. 20.) — *Vidéki Hírlapírók Orsz. Szövetsége. 1896—1907*. Palócz Lászlóval. Szeged, 1907. — *Az ezüst pohár és más újabb versek*. Debrecen, 1908. — *Világosság*. Mesejáték 3 felv. Írta Géczy Istvánnal. U. o., 1908. — *A két leander és más újabb versek*. U. o., 1910. — *Mikszáthfalva*. Ünnepi tréfa 1 felv. U. o., 1910. — *Elet és iskola*. Alkalmi játék. (Fiatal leányok Színműtára. 30.) Bp., 1914. — *Orszem a táborban*. Színpadi költemény prólóggal. Debrecen, 1914. — *Petőfi. Alomjáték a kis katonáról*. Bp., 1923. — Kéziratban: Dózsa György. Akad. jutalmat nyert tört. tragédia; A Martinovicsok. Dráma Géczy Istvánnal (akad. jutalommal kitüntetve, 1916), Lavotta. Színmű Géczy Istvánnal (bemut. Föv. Nyári Színkör, 1923. IX. 15.).

SZENES ANDOR, kuplíró, szül. Budapesten 1899 ben, megh. u. o. 1935 július 11/12. éjjelén. Eredetileg orvosnak készült, de már húszéves korában számos, népszerűvé lett kuplészöveget írt, amelyeket maga zenésített meg. Sok zenés újdonság verseit is ő írta; így az Andrásey-úti Szính. francia újdonságainak strófái is javarészt az ő tollából kerültek ki. Unokaöccse volt Szenes Béla kabaréírónak.

VADAY JÓZSEF (vadai), ny. ref. ig.-tanító, szül. Szatmárt 1863 március 23 án, megh. Budapesten április 25-én. — Számos el. isk. tankönyvön

kívül említhető munkái: *A magyar tanférfiak és tanítónők ezredéves albuma*. Békéscsaba, 1896. (2. kiadást ért.) — *A madarak és ják napja*. Nagyvárad, 1907. (2. kiad. U. o., é. n.)

VARANNAY SANDOR, ref. lelkész, meghalt Alsóhegyen 1935 júniusában, 42 évi lelkészi szolgálat után. A B. Hirl. (1935. VI. 25. sz.) szerint állítólag verskötete is megjelent.

ZELENKA LAJOS, dr. jur. ítélőtáblai tanácselnök, felsőházi tag, ev. egyházker. felügyelő, szül. Miskolcon 1867-ben, megh. Budapesten 1935 március 22-én. — 1899-ben lépett a bírói pályára; 1906-ban lett táblai tanácselnök. — Szépirodalmi jellegű munkája: *Egyes rajzok a Szentföldről*. Miskolc, 1899. G. P.

Társasági ügyek.

Titkári jelentés.

Felolvastattott a Magyar Irodalomtörténeti Társaság 1935. évi március 9 i közgyűlésén.

Minthogy az egyes művészetek fejlődésében eltagadhatatlanul van valami összefüggés, akár csak a divat szeszélyes iránya hozza azt magával, akár a kor uralkodó eszméjének parancsoló kényszere, talán szabad e beszámoló elején néhány szóban választ adnom egy, irodalomtörténeti studiumunkkal szemben elhangzott alkalmi panaszra, az úgynevezett östehetség irodalomtörténeti megbecsüléséről. A képzőművészeti kiállítások újdonságai között a magát furcsaságával modernnek igazoló napikritika néhány esztendeje különös érdeklődéssel tünteti ki azt a művet, amely a klasszikus szépséggel már úgy látszik nagyon is betelt műértő szemet nem bosszantja a színek és vonalak kezelésének gyakorlott technikájával, hanem vagy szándékosan, vagy a mesterségbeli tudás hiánya következtében primitív ábrázolást ad. A szándékos primitívkedés két magyarázó okra vezethető vissza; az egyéniség keres benne valami ősbib, elődök által még meg nem kötött megnyilatkozást, vagy abban a hitben él, hogy ősbib, azt mondhatnám talajérzéseket könnyebben tud ezen az úton a nézőben felkelteni. A tudatos primitívégnek ez a divatja az irodalmat sem hagyta érintetlenül; a prózában Balzac Contes drolatiques-ja és France Anatole fabliaux-utánzásai ösztönözték a stíl primitívkedésének próbájára néhány írókat, de figyelemreméltó termést csak egyet regisztrálhatunk: Laczkó Géza Zrínyi-regényét, amelynek szerzője azonban a primitívkedésből éppen a tudatos stílművészet mesteri fokára emelkedett, amikor XVII. századbeli hőseit a XVII. század gondosan rekonstruált nyelvén beszélteti. A vers primitívkedőjét, Keleti Arthúrt már képzőművészeti alkotások ihlete viszi ebbe az újdonságkeresésbe. Padovában, a Capello Giotto félhomályában a késői középkor világába álmolta magát s onnan, mint egyik méltatója írja: egy misericordianus arkifejzéssel s fél életre való impresszióval érkezett vissza. Csakhamar megtalálja azt az idegen költőt is, akiben a maga újságának rokonát ünnepelheti, Bodenbachot. Elkezd gyűjteni a régi könyveket, s azoknak fakó könyvtábláit csodálgatja. Szobáját is e könyvtáblák stílusához akarja hangolni; íme egy jellegzetes

sarka: a középen primitív, színezett faszobor, Jézus orra nagyobb rajta, mint a sirató Mária feje, mely régi velencei bálból való fekete álarcral van könnyedén borítva. Egy kis kékszalagos vatta bárány apró Nero-hermát béget meg. Ezüsttel hímzett, megfakult lila stólára egyiptomi kanopus van helyezve, a Nilus szent vize helyett levendulacsomó s elrágott lúdtollpennák búslakodnak benne. (Roboz: Az irodalom Boudoirjában, 137. l.) Csakhogy a beteges lélek modernsége sehogy sem tud összhangba verődni a középkor stíljével és gyermekjátékos verselgetésével; a középkort tisztelő katolikus világ blasphémiát lát benne, a saját fajtestvérei pedig nyersebb érzékiséget kívánnának. Mellette egy pap-költő is a középkor franciskánus poétáinak nyomába szegődött: Kocsis László. Másutt is van az ilyen stílkövetésnek nyoma a katolikus lírában; a legtöbb szépséget talán egy belga költő kötetei tárnak elénk: Thomas Braun versei (*Georgiques chrétiennes, Livre des Bénédictiones*). Kocsis lelkében megvan a középkori szerzetes áhítata és megvan a Szent Ferenc követőiben hódító alázat is; de a naivság nagyon sokszor mesterkéltnél marad, a csilingelő forma kínrímek jajongásán épül; a képzelet szegénysége pedig nagyon hamar egyhangúságba kergeti. Más természetű primitívséget, a gyermeklélek naivságát ölti magára Szép Ernő. Gyermeki érzékenysége, ebből fakadó gyermeki szentimentalizmusa valóban jellegzetes, de valami groteskséget azért érez verseiben az olvasó, s ez megzavarja. A gyermeki impresszionizmus művészté nem is emelkedett nála; ezt csak Kosztolányi tudta elérni. Nála azonban a stíl és hang már nem primitívkedő; a lélek kifejezésének tudatosan finom művészete teremt meg azt.

A képzőművészeti kritika másik modern divatja az őstehetség-keresés. És éppen erről az oldalról érte vád az irodalomtörténetet, mintha az az őstehetséget nem becsülné meg. Amennyiben ez a vád irodalmunk multjának megvilágítását illetné, arra a legilletékesebb, Horváth János felelt meg, amikor a Magyar irodalmi népiességről írt munkájában megállapítja annak a népknek a társadalmi körét, amelyből az úgynevezett népköltészet termékei reánkmaradtak. De a mult század harmincas éveitől kezdve a szépirodalmi orgánumok nem egyszer tetszelegnek abban, hogy igazi „pór“ költőtől hoznak verses megnyilatkozást. De rendszeren kitűnik a következő számok valamelyikében, hogy a pór költő a műveltebb osztályba tartozik. Farkas Gyula a Fialat Magyarország korában megállapítja, hogy a kor első nemzedéke csak a papság révén engedi be az irodalomba a jobbágyot, csak a második nemzedék sorában tűnik fel Erdélyi, Kunoss és Vajda Péter. Csakhogy ezek is intellektuális pályákon érvényesülnek. A szabadságharcot követő időről nincs ilyen társadalmi census egybeállítva, de az őstehetségnek azt a fajtáját, amely a maga kora divatjától érintetlenül szólal meg, hiába keressük. Nem véletlen, hogy a népszínmű-írók javarésze színész; a kultúra nyugozó hatását távortartó boltospulttól vagy gyalupadtól hamarosan a színházi kultúra jármába lépnek. A mult század végén mégis tagadhatatlanul a legtöbb „őstehetség“ itt, a színműírók között kerül elénk; de az is kétségtelen, hogy a népszínmű realizmusának uralomra-juttatásában nem sok részük van. A drámánál nem is igen lehet őstehetségről beszélni, ha a szót ebben a modern értelmezésben vesszük; a dráma már bizonyos formák ismeretét követeli meg, formákat, amelyeket a színi kultúra teremtett meg. De felvetődhetik talán az olyan pályák emléke, mint Palágyi Lajosé, aki nyomdászból, Varsányi Gyuláé, aki boltossegédből lett költővé. Csakhogy éppen ezek mutatják, hogy tehetség hamarosan magává teszi azt

a kultúrát, amit a kor közönsége megkövetel. Mert az író mindig közönséghez szól; mivel pedig ez a közönség eddig teljesen a műveltebb osztályból rekrutálódott és ma is ez a könyvvásárló, tehát ehhez illeszkedik, hogy olvasója, vevője legyen. Az irodalomtörténet tehát nem foglalkozhatik külön az úgynevezett őstehetségekkel, mert igazibb őstehetség, mint Petőfi és Arany aligha képzelhető, s mégis mind a kettő a magyar irodalom klasszikusává emelkedett. Mert az őstehetség nem fajta, hanem a fejlődésnek egy foka, alapfoka, amelyről a művelődés minden poétát magasabbra emel, ha egyáltalán van benne tehetség. Alapjában minden meginduló tehetség őstehetség, viszont a fejlődésben megakadt őstehetségből az hiányzik, ami nélkül e nevet meg nem követelheti: a tehetség. Amikor az irodalomtörténetíró egy-egy egyéniség kifejlődésének képét megrajzolja, rámutat a megindulásra is, s ott a talajra, amelyből az író fakadt. Ebben az értelemben az irodalomtörténet mindig számontartotta a magyar őstehetségeket is. De, ha elfogulatlan szemmel nézzük a manap oly nagy számmal felfedezett őstehetségek útját, nagyon ritka az Erdélyi József fajtából való, aki megmaradt annak a földízü frissességnek, akinek első versei adták; a legtöbb nagyon is mohón akar a korizléshez hozzácsatlakozni, s hamarosan arról tesz bizonyságot, hogy nem a tehetsége, hanem első műveinek furcsasága irányította rá a figyelmet. Az értékelő és megértető esztétika viszont nem hagyta soha figyelmen kívül az egyéniség és a költői megnyilatkozás természetes összefüggésének törvényét, hiszen az igazság mindig erre utalt. Ennél többet a jelszavakkal játszó napikritika sem követelhet tőlünk.

De kötelességem itt egy másik dologról is megemlékezni.

Az irodalomtörténetírók munkáját nagyon megnehezíti az, hogy nem áll a rendelkezésünkre az újabb tudományos termésről áttekintő bibliográfia. Id. Szinyei József tizennégykötetes műve hűsz esztendeje, hogy befejeződött, az első kötet pedig még a múlt század kilencvenes éveiben jelent meg. Hogy az ilyen segédkönyv mennyire nélkülözhetetlen, azt mindenki érzi, aki valami tudományos kérdéssel foglalkozott. De nemcsak a mi stúdiumunk szempontjából fontos az ilyen regisztráló munka, minden tudomány, amely a maga tételit történeti alapon építi fel, lépten-nyomon reászorul. A magyar tudományosságnak, de magának a magyar szellemnek arzenálja az a mű, amely a magyar szellemnek minden írásos megnyilatkozását számon tartja. Köztudomású, hogy tagtársunk, Gulyás Pál évtizedek óta dolgozik ennek a rengeteg munkát igénylő életrajzgyűjteménynek összeállításán. Azt hiszem, a magyar irodalomtörténet minden munkása egyetért velem abban, hogy nemzeti feladat lenne ennek a készülő hatalmas műnek sajtó alá juttatása. És ha ez így van, akkor ennek a közgyűlésnek is kötelessége bekiáltani a magyar életbe, hogy a magyar szellem fölényének igazolására meg kell hozni az áldozatot, amely a Magyar Írók új köteteit végre megindítja. Hiszen fegyver ez a munka, fegyver a magyar szellem öntudatosságának védelmére, fegyver a magyar szellem határonfelülvalóságának megerősítésére, fegyver a magyar szellem gúzsbakötőinek erőszaka ellen. Hangsúlyozzuk tehát innen, hogy a magyar tudományosság követeli e munka kiadását, sürgeti megindítását, elvárja a kulturális tőkének erre a fontos nemzeti célra való felhasználását.

Ami most már Társaságunk 23. esztendejének életét illeti, megállapíthatja folyóiratunk minden olvasója, hogy elsősorban folyóiratunkkal akarunk a magyar irodalomtörténet művelőinek munkás összetartói maradni, és hogy

ez a törekvésünk szerkesztőnk, Baros Gyula körültekintő figyelme következtében eredményesen meg is valósult. A közölt tanulmányok irodalmunk múltjának egész területét felölelik, nagy gonddal összeállított folyóiratszemplénk pedig regisztrál minden irodalomtörténeti ténymegállapítást, ami ma annyira felszaporodott folyóiratainkban napvilágot látott. Ez a kettős érdeme tartja egybe tagjainknak számát (272) és előfizetőinket (196). Az egymással való érintkezés vágya hozza egybe gyűléseinek hallgatóságát; e gyűléseken az elmúlt esztendőben négy értekezés hangzott el: Horváth Jánosé Janus Pannoniusról, Pintér Jenőé az elnöki megnyitóról, Kerecsényi Dezsőé Humanismusunk helyzetképéről Mátyás után és Alszeghy Zsolté egy XVII. századi verses magyar drámáról. E jelentésben is köszönettel kell megörökítenem azt az érdeklődést, amelyre e gyűlések tagtársaink, de a nagyközönség részéről is találtak; a M. Tud. Akadémia főtitkárának pedig e gyűlés is hálaival tartozik azért a szíves vendéglátásért, amellyel e termet mindig rendelkezésünkre bocsátja. Amikor e jelentés szíves tudomásulvételét kérem, egyben indítványozom, hogy e köszönetről Balogh Jenő kegyelmes urat jegyzőkönyvi kivonatban értesítsük. Végül még kötelességem kérni a közgyűlést, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak az 1934. évre Társaságunknak juttatott 350 pengő segélyért köszönetet mondjon.

Alszeghy Zsolt.

Új könyvek.

Verses művek:

- Rimaszombati Szombathy Ilona: Kaleidoszkop. Versek. Bp., 1934. 64 l.
 Kúnyszery Gyula: Vegyének és igyátok. Bp., 1932. 80 l.
 Bárd Miklós: Újabb válogatott költemények. Bp., 1935. 112 l. Akadémiai kiad.
 Tiboldi József: Dalos zsebkönyv. Népdalok és indulók gyűjteménye. (Hangjegyekkel.) Pestszenterzsébet, 1935. 86 l.
 Falu Tamás: A délutánból este lesz. H. és é. n. (Bp., 1935.) 129 l.
 Német költőkből. Lírai antológia. Ford. Bakóczy Károly. Odorhei—Székelyudvarhely, 1935. 22 l. (Bp., Studium-bizomány.)
 Horatius Flaccus: Versek. Fordította: Trencsényi József. A költő életének kétezredik évében. 1935. H. n. (Bp.), 36 l.
 Orosz Iván: Pán hétágú sípján. Versek. Szarvas, 1935. 62 l. A Szentesi Közlöny kiadása.
 Harsányi Lajos válogatott költeményei. Összeállította: Bánhegyi Jób. Bp., 1935. 224 l. Sz. István-társ. kiadása.
 Berzsenyi Dániel költeményeiből. Bp., é. n. (1935.) 36 l. (A bp. Berzsenyi D. reálgimn. 1933/34. évi IV. o.-nak ritmustanulmánya.)

Elbeszélő művek:

- Kodolányi János: Fekete víz. H. és é. n. (Bp., 1935.) 255 l. Athenaeum-kiad.
 Lelkes Nándor József: Nagy idők nyomán. Bp., é. n. (1935.) 135 l. Az Orsz. Rákóczi Szövetség kiadása.
 Váth János: A déli harangszó. Történeti regény. Kalocsa, é. n. (1935.) 457 l. (Árpád-könyvek. Szerk.: Erdey Ferenc. 48—51. sz.)

- Móra Ferenc: Parasztjaim. Bpest, 1935. 289 l.
- Szántó György: Aranyágacska. B., é. n. (1935.) Révai-kiadás, 408 l.
- Kovács Ferenc: Délibáb. (Mesék és versek.) Bp., é. n. Fráter és Társa. kiad.
- Both Andor: Mérgezők és mérgezettek. Regény. Debrecen, 1934. 168 l. Tiszántúli könyvkiadó r. t.
- Szentmihályiné Szabó Mária: Emberé a munka. Regény. Bp., é. n. (1935.) I. k. 263 l., II. k. 278 l.
- Csabai István: Fakeresztek mentén — népek országútján. Élmények, tanulmányok az 1914—18. évi világháborúból. Bp., 1935. 434 l. Egyetemi-nyomda.
- F. Szabó Géza: A tekintetes vármegye környékéről. Bp., 1933. 199 l. Bp. Hírlap kiadása.
- Vass Albert: Farkasverem. Regény. H. és é. n. (Bp., 1935.) 227 l. Révai-kiad.
- Babay József: Rózsafabot. Regény. Bp., é. n. (1935.) 207 l.
- Lévay József: Visszatekintés. Sajtó alá rendezte: Balázs Győző. Miskolc, 43 l. (Kiadta a miskolci ref. gimn. VIII. osztálya.)
- Nagy Sándor: Egy fiatal élet rapszódiaja. (Csokonai Vitéz Mihály legifjabb éveinek regényes rajza. Debrecen, 1935. 255 l. Nagy Károly és társai-kiadása.
- Mohácsi Jenő: Lidércke. (Madách Imréné Fráter Erzsébet életének regénye.) H. és é. n. (Bp., 1935.) 190 l. Nyugat-kiadás.
- Molnár Akos: A császár dajkája. Regény. H. és é. n. (Bp., 1935.) 592 l. Dante-kiadás.
- Csanády Sándor: Apró kalászkok. Bp., 1935. 156 l. Az Orsz. Gárdonyi Társ. kiadása.
- Mészöly Gedeon: Földiekkel játszó... Csokonai Vitéz Mihály életregénye. Bp., é. n. (1935.) 316 l.

Színművek:

- Böngérfi János: Testvérviszály. Történelmi színmű, öt felv. Sümeg, 1935. 92 l. Sarlai-nyomda.
- Berczeli A. Károly: Sámson és Delila. Szeged, 1935. 104 l. Prometheus-kiadás.

Tudományos művek:

- Sárkány Oszkár: A tájéskönyv változásai a magyar költészetben, Petőfiig. Bp., 1935. 96 l.
- Balogh Jolán: Márton és György kolozsvári szobrászok. Cluj-Kolozsvár, 1934. 106 l. + 15 lev.
- Türmezei László: A Turán Sajtóiroda és története. Bp., 1935. 80 l.
- Willer József: Byron és a modern magyar éposz. Győr, é. n. (1935.) 64 l.
- Kuzsinszky Valentin: Aquincum-Ausgrabungen und Funde. Bp., 1934. 234 l.
- Némethy Károly: A Székesfőváros kultúrpolitikájának nemzeti jelentősége. Bp., 1935. 29 l.
- Mitteilungen der Akademie zur wissenschaftlichen Erforschung und zur Pflege des Deutschtums. Nr. 1. München, 1935. 172 l.
- Balogh Károly: Egy pillantás a stregovai oroslánbarlangba. Bp., 1935. 16 l.
- Kozocsa Sándor: Az 1934. év esztétikai munkássága. Bp., 1935. 8 l.

- Révész András: Bartók Béla útja. Bp., 1935. 16 l. (Különlenyomat az Apollo 1935. évf.-ből.)
- Kardos Tibor: Reneszánsz-királyfiak neveltetése. Bp., 1935. 48 l. (Apolló-könyvtár 3. sz.)
- Louis Sipos: Soldats français dans la guerre de l'indépendance hongroise de 1848—49. H. és é. n. (Bp., 1935.) 6 l. Athenaeum. Société Anonyme et editrice.
- Prónai Lajos: A magyar nyelvi olvasmányok módszeres tárgyalása. Bp., é. n. (1935.) 29 l. Egyetemi-nyomda.
- Merényi Oszkár: Irodalomtanítás a középiskolákban. Bp., é. n. (1935.) 30 l. Egyetemi nyomda. (A tanítás problémái. Szerk.: Vajthó L.)
- Losonczy István: Bél Mátyás tudomány- és neveléstörténeti jelentősége. Mezőtúr, 1935. 11 l.
- Lakatos István: Magyaros elemek Brahms zenéjében. Cluj-Kolozsvár, 1935. 11 l. (Erd. Tud. Füzetek. Szerk: György Lajos. 73 sz.)
- Előd Géza: Zilahy Károly, a hatvanas évek irodalmi ellenzékének vezéré. Pécs, 1935. 187 l. (A pécsi Erzsébet Tud. Egyetem Magyar Intézetében készült dolgozat, 75. sz.)
- Szakácsi Csorba Ferenc: Nyelvünk és a nemzeti szellem. Bp., 1935. 39 l. May-nyomda.
- Fináczy Ernő: Didaktika. Sajtó alá rendezte: Balassa B., Nagy J. B., Prohászka L. Bp., 1935. 168 l.
- Kárpáti Aurél: A menekülő lélek. Bp., 1935. 175 l. A Vajda J.-Társaság kiad.
- W. v. Hevesy: Osterinschrift u. Indusschrift. Leipzig, 1934. Sonderdruck aus Orientalische Literaturzeitung. 1934. 666—674. l.
- Guillaume de Hevesy: Sur la non-existence la famille des langues Austriques et sur le Finno-Ougrien dans l'Jnda. Paris, 1934. 3 l. Libraire P. Geuthner.
- Wilhelm v. Hevesy: Neue finnisch-ugrische Sprachen (Die Mundarten Indiens). Firenze, 1935. 12 l. Tipografia E. Ariani.
- Guillaume de Hevesy: Reponse à une critique de M. Aurelien Sauvaget. Le Mans, 1935. 6 l. Imprimerie Ch. Monnoyer.
- Guillaume de Hevesy: Du danger de l'emploi des termes „langues Austro-Asiatiques“ et „langues Austriatiques“. Firenze, 1935. 8 l. Tipografia E. Ariani.
- Imre Sándor: A neveléstudomány magyar feladatai. Szeged, 1935. 136 l. (Értekezések a m. kir. Ferenc József Tud. Egyetem Pedagógiai Intézetéből. 1. sz.)
- Imre Sándor: A család békéje. Bp., é. n. (1935.) 56 l. (Szülők Könyvt. 17. sz.)
- Földes Károly (és mások): Szórványainkról. (Tanulmányok az erdélyi ref. egyház szórványairól.) H. n. Cluj-Kolozsvár, 1935. 152 l. „Kiáltó szó“ kiadása. 3. sz.
- „Péntek esték“. Hat előadás (Az Ady-probléma stb.) Sárospatak, 1935. 59 l.
- Nagy Sándor: Arany Toldija. Irodalomtörténeti és széptani tanulmány. Bp., é. n. (1935.) 119 l. (Magyar írók. Szerk.: Vajthó L.) Egyetemi-nyomda.
- Eugenius Pintér: Literatura Wegierska. H. és é. n. 785—818. l. (Különlenyomat egy lengyel nyelvű nagy képes világirodalomtörténetből.)
- Murarik Antal: A szabad rendelkezési jog Sz. István törvényében. Bp., 1935. 15 l. (Különlenyomat a Századok 1934. évi pótfüzetéből.)

- Csűrös Ferenc: Debrecen város és a tiszántúli ref. egyházkerület tulajdonát tevő könyvnyomda fejlődésének rövid története. Debrecen, é. n. (1934.) 22 l.
- Zoltai Lajos: Debrecen város könyvnyomdájának XVIII. sz.-i működése, termékei. Debrecen, é. n. (1934.) 36 l.
- Szalai Emil: Előadóművész, gramofónlemez, rádió. Szerzőjogi tanulmány. Bp., 1935. 115 l. Dante-kiadás.
- Soltészné Szilárd Kató: Arany János a magyar képzőművészet tükrében. Bp., 1935. 49—85. l. (Különlenyomat a Bp. Szemle 1935. évf.-ból.)
- Baránszky-Jób László: Irodalomtörténet és esztétika. Bp., 1935. 18 l. (Különlenyomat az Esztétikai Füzetek 1935. évf.-ból.)
- Bartmann György: Torkos László. Bp., 1934. 97 l.
- Németh Gyula: Thury József emlékezete. Bp., 1934. 31 l. Akadémiai kiadás.
- Kéky Lajos: Jánosi Béla emlékezete. Bp., 1935. 31 l.
- Incze Gábor: Szemelvények (a XVI—XVII. prot. egyházi írásból. Bp., 1935. 96 l.
- Molnár Frigyes: A szociális egyház az emberért. Bp., 1935. 216 l. Korda-kiad.
- Csipkay Sándor: Magyar-Holland irodalmi kapcsolatok. Bp., 1935. 32 l.
- Nyelvművelő Füzetek. Akad. kiadás. Szerk.: Zsirai Miklós. 1. sz.: Szinnyi József: Jó magyarság. Bp., 1935. 20 l. — 2. sz. Zolnai Gyula: Van-e szükség nyelvvelésünk irányítására? Bp., 1935. 59 l.
- Kastner Jenő: Pázmány Péter gráci évei. Bp., 1935. 15 l. (Különlenyomat a Kat. Szemle 1935. évf.-ból.)
- Ongrádi József: A piaristák irodalomtörténeti munkássága. Bp., 1935. 96 l. Élet-nyomda. (A piaristák doktori értekezései az 1932. évből. 8. sz.)
- Oszetzky Dénes: A hazai polgárság társadalmi problémái a rendiség felbomlaskor. Bp., 1935. 137 l. Egyetemi Nyomda. (A Pázmány P. Tud. Egyetem Tört. Szemináriumának kiadványai. 3. sz.)
- Lósy-Schmidt Ede: A foszforos gyujtók. Bp., é. n. (1935.) 39 l. Stádium.
- Várady József: Mit kíván a falu a tanítóképzéstől? Bp., 1935. 23 l. Sárkány-nyomda.
- Méhely Lajos: Nemzeti lelkiismeretünk válsága. Bp. 1935. 14. l. Held-nyomda.
- Papp István: A magyar nyelvtan nevelő ereje. Bp., é. n. (1935.) 0 l. (A tanítás problémái. Szerk. Vajthó L. 3. sz.)
- Alszeghy Zsolt: Az élet kérdése a XIX. század magyar irodalmában. Arad, 1935. 16 l. Különlenyomat a „Vasárnap“ 1935. évf.-ból.)
- Vajthó László: Két költőnemedék arca. Bp. (1935) 80 l. Stádium-kiadás.
- Elekesné Wéber Edit: Magyar táncok. Vezérkönyv a magyar tánc tanításához. Bp. 1935. 195. l. LXVIII.
- Kristóf György: Eminescu Mihály költeményei. Cluj-Kolozsvár 1935. 21. l. (Erdélyi Tudományos füzetek. Szerk. György Lajos. 74. l.)
- Viszota Gyula: A Széchenyi-híd története az 1836 : XXVI. t.-c. megalkotásáig. Bp. 1935. 144 l. Akadémiai kiadás.
- Szabó T. Attila: Kézírásos énekeskönyveink és verses kéziratunk a XVI—XIX. században. Zalau-Zilah. 1934. 223 l.
- Heinrich Réz: Bibliographie zur Volkskunde der Donauschwaben. Bp., 1935. 146. l. (Schriftenreihe der Deutsch-ungarischen Heimatsblätter. Geleitet von. F. Basch.)

- Papp László: Futó Jenő emlékezete. H. és é. n. Debrecen. (1935.) 4 l. (Különnyomat a Prot. Tanügyi Szemle 1935. évf.-ből.)
- Domanovszky Sándor: Békefi Remig emlékezete. Bp. 1935. 18 l. Akadémiai kiadás.
- Martonyi János: A közigazgatási bíraskodás rendszere Franciaországban, Bp. 1934. 24 l. (Különnyomat a Jogászegyleti Értekezések 1934. évf.-ből.)
- Langenscheidts Universalwörterbuch. Ungarische Teil I., deutsche Teil II.; Deutsch-Ungarisch. Beide Teile im Ganzleinenband 1.80 Mark Langenscheidtsche Verlagsbuch (Prof. G. Langenscheidt) G. m. b. H., Berlin-Schöneberg.
- Kallós Zeigmond: Regősdalaink rejtélye, I. A nyugati székelység eredete a dunántúli regősenekben. Szombathely, é. n. (1935) 129—153 l. (Különnyomat a Vasi Szemle 1935. évf.-ből.)
- Sik Sándor: Egyetemesség és forma. (A kat. irodalom problémájához.) H. és é. n. Bp. (1935) 21 l. (Különnyomat a Vigila 1935. évf.-ből.)
- Magyar Horatius. Szemelvények Horatius verseiből magyar költők átültetésében. Kerényi Károly bevezetésével. Összeállította Waldapfel Imre. Bp. 1935 172. l.
- Bakos József: Martiális a magyar irodalomban. A magyar epigramma forráskutatásának egyik fejezete. Debrecen. Dr. Bertók Lajos kiadása. 1935. 61 l. (Dolgozatok a Tisza I. Egyetem görög-latin phil. szemináriumából. 1. f.)
- Vetéssy Géza: Antik eposzi hagyományok Vörösmarty Mihály kisebb eposzaiban, különös tekintettel Vergilius Aeneis-ére. Debrecen. 1935. 18 l. Dolg. a Tisza I. Egyetem görög-latin szemináriumából. 2. f.)
- Szekfi Gyula: A mai Széchenyi. (Eredeti szövegek Széchenyi I. munkáiból. Bp. 1935. Révai-kiadás. 488 l.)
- Makkai Sándor: Az élet kérdezett. Tanulmányok. Bp. 1935. Révai-kiadás. F. k. 25; II. k. 255 l.
- Batizi László. Vályi András élete és munkái. Bp., 1935. 42 l. Sárkány nyomda.
- György Lajos: Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Brassóban, 1934 VIII. 26—28. tartott XIII. vándorgyűlésének emlékkönyve. Cluj-Kolozsvár, 1935 145 l.
- Palóczi Edgár: Lengyel királyok Magyarországon. Bp., 1935. 19 l. A M. Mickevicz Társaság kiadása.
- Fest Sándor: Anonymus angol forrásai. Bp. 1935. 21 l. (Különnyomat az Egyet. Phil. Közöny 1935 évf.-ből.)
- Némedi Lajos: A németiség magyar szemmel. Debrecen, 1935 108 l.
- Ember Gyula: Arany gondolatvilága. Pécs, 1933 66 l.
- Koszterszitz Géza: A feddő költészet régi irodalmunkban. Bp., 1935. 48 l.
- Bada Gyula: Úti levelek a magyar irodalomban Mikestől Petőfiig. Bp. 1935 47 l.
- Forhécz József: Tolnai Lajos. Bp., 1935. 116 l.
- Erdélyi csillagok. Arcok Erdély szellemi multjából. Szerk.: Kovács László. H. n. 1935.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó: Baros Gyula, Budapest X., Család-u. 17. 22.690. — Királyi Magyar Egyetemi Nyomda Budapest. (F.: Thiering Richárd.)